

Koronavirüs'ten Ölenler Şehid midir?

Ömer Faruk

9 Nis, 2020

<https://ilimvecihat.com>

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ، الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰی آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِیْنَ

Üç kısım şehid vardır:

1) Dünya ve ahiret şehidi: Bu kısım şehidler, Allah yolunda O'nun kelimesi/şeriatı en yüce olsun diye kâfirlere karşı savaşırken ölen veya öldürülenlerdir. Bunlar yıkanmazlar, kefenlenmezler ve cenaze namazları kılınmaz (*Hanefîlere göre ise kılınır*) ve Allah katında şehid muamelesi görürler.

2) Sadece dünyada şehid: Dünyevi bir şey elde etmek amacıyla, riya kastıyla veya övülmek için kâfirlerle savaşırken ölmüş veya öldürülmüş kimselerdir. Bunlar görünürde şehid oldukları için yıkanmazlar, kefenlenmezler ve namazları kılınmaz, lakin Allah katında ise şehadetleri makbul değildir.

3) Sadece ahirette şehid: Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) hadislerinde, enkaz altında kalma veya boğulma veya yanma veya karın hastalığı veya lohusalık sebebiyle ölen müslümanları “*şehid*” olarak nitelendirmiştir. Bunlara dünyada şehid muamelesi yapılmaz; yıkanılırlar, kefenlenirler ve namazları kılınır. Ahirette ise şehid ecri alırlar.

İşte bu son kısım şehidlerden bir sınıf da, veba (*öldürücü salgın bir hastalık*) sebebiyle vefat eden müslümanlardır. Bilindiği gibi Koronavirüs de bir veba çeşididir.

Âişe (*radiyallahu anhâ*) şunları aktarmıştır:

سَأَلْتُ رَسُوْلَ اللّٰهِ - صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - عَنِ الطَّاعُوْنَ، فَأَخْبَرَنِيْ أَنَّهُ عَذَابُ يَبْعَثُهُ اللّٰهُ عَلٰی مَنْ يَشَاءُ، وَأَنَّ اللّٰهَ جَعَلَهُ رَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ، لَيْسَ مِنْ أَحَدٍ يَقَعُ الطَّاعُوْنَ فَيَمْكُثُ فِيْ بَلَدِهِ صَابِرًا مُحْتَسِبًا يَعْلَمُ أَنَّهُ لَا يَصِيبُهُ إِلَّا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَهُ إِلَّا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ شَهِيدٍ

“*Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)*’e veba hakkında sordum, şöyle dedi: “*O, Allah'ın (kâfirlerden ve büyük günah işleyen müslümanlardan) dilediği kimselere musallat ettiği bir azaptır. Allah O'nu müminler için bir rahmet kılmıştır. (İçerisinde bulunduğu beldede) vebanın meydana geldiği her bir kul sabrederek, sevabını Allah'tan bekleyerek ve kendisine ancak Allah'ın yazdığına isabet edeceğini bilerek beldesinde kalırsa (Ahmed'in sahih olan rivayetinde: فيمكث في بيته “evinde kalırsa”) muhakkak ona şehid ecri vardır.*” (*Buhârî, Nesâî, Ahmed*)

Bu hadisinde Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) 5 şart zikretmiştir. Bu 5 şartı, İbn Hacer el-Askalânî'nin (*rahimehullah*) "*Fethu'l-Bârî*" isimli eserinde yaptığı izahlar doğrultusunda -ki O'ndan sonra gelen hadis şârihleri de hep O'ndan alarak bu hadisi açıklamışlardır- şöylece sıralayabiliriz:

1) Müslüman olmak. Çünkü hadiste: "*Allah O'nu müminler için bir rahmet kılmıştır*" diye geçmektedir. Yani veba müminler için bir rahmet ve şehadettir, kâfirler için ise değildir. Ve şehid, İslami bir kavram olduğu için sadece müslümanlara kullanılabilir bir vasıftır. Dolayısıyla demokratlar, özgürlükçüler, liberaller, laikler, kemalistler, cumhuriyetçiler ve hiç namaz kılmayanlar hadisteki ecri asla alamazlar!

2) Vebanın bulunduğu beldede veya evinde kalıp vebadan kaçmak amacıyla beldesinden çıkmamak.

3) Kaldığı beldedeki veba musibeti korkusuna veya eğer vebaya yakalanmışsa bunun verdiği acı ve ağrılara sabrederek, Allah'a isyan olacak her türlü söz ve fiilden kaçınarak, kalpte Allah'a karşı kızgınlık, kırgınlık ve dargınlık bulundurmadan, O'nun takdirine teslim olup bu durumdan razı olarak beldesinde veya evinde kalmak.

4) Bu sabrına karşılık ecrini sadece Allah'tan isteyerek/umarak kalmak.

5) Kendisine sadece Allah Teâlâ'nın yazdığının isabet edeceğine, eğer yazmışsa beldesinden çıksa bile mutlaka vebanın ona isabet edeceğine, yazmamış ise vebanın çok yaygın olduğu bir yerde de kalsa asla isabet edemeyeceğine ve bundan ölmeyeceğine iman ederek kalmak.

İşte bu 5 şartı yerine getiren kimseler için şehid ecri vardır. Dolayısıyla bu şartları kendisinde bulundurmaksızın veba sebebiyle ölen biri şehid olmaz, şehadet ecrinden mahrum olur.

Peki şehid sevabı elde etmek için ölmek şart mıdır? El-Cevap: Hayır! Bu sadece veba sebebiyle ölenler için geçerli değildir. İbn Hacer (*rahimehullah*), bu şartları kendisinde bulunduran vebaya yakalanmış müslümanların veba sebebiyle ölmeseler bile şehid sevabı elde edeceklerini belirtmiştir.

Hatta İbn Hacer, vebanın bulunduğu bir beldede vebaya yakalanmadan bu şartları yerine getirenlerin, veba döneminde veya veba dönemi bittikten sonra vebadan başka bir sebeple ölseler dahi yine de şehid ecri alacaklarını, ancak şehidlerin derecelerinin aynı olmadığını, kiminin kiminden daha yüksek mertebede bulunduğunu ifade etmiştir. İbn Hacer bu hadisten, yukarıda zikrettiğimiz şartları kendisinde bulunduran birine veba sebebiyle öldüğünde

iki şehid ecri verileceği manasının çıkarıldığını söylemiştir.

Bir soru: Yukarıda zikrettiğimiz şartları yerine getirenler şayet büyük günah işleyen fasık müslümanlar ise onlar da şehid ecri alırlar mı?

El-Cevap: İbn Hacer iki ihtimalin de bulunduğunu; “şehadet derecesi verilmez” de denilebileceğini, buna karşılık “şehadet derecesi elde eder” de denilebileceğini söylemiş ve her birinin gerekçelerini açıklamıştır. İbn Hacer hangi ihtimalin baskın geldiğini net bir şekilde belirtmemiş olmakla birlikte ilgili açıklamaları başından sonuna kadar okunduğunda O’nun ikinci ihtimale meylectiği görülecektir. Nitekim Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle demiştir:

الطاعون شهادة لكل مسلم

“Veba, her Müslüman için bir şehadettir.” (Buhârî, Muslim)

Başka bir rivayetteki ifade şöyledir:

الطاعون شهادة لأمتي

“Veba, ümmetim için bir şehadettir.” (Ahmed)

Görüldüğü gibi hadislerde umumi bir ifade kullanılmış ve bir istisna getirilmemiştir. Yani veba, salihıyla fasiğıyla yukarıdaki şartları yerine getiren her müslüman için, ümmet-i Muhammedin her ferdi için bir şehadettir. Ancak söylediğimiz gibi şehidlerin dereceleri farklıdır, hepsinin mertebesi eşit değildir...

Ve'l-hamdu lillâhi Rabbi'l-âlemîn.